

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sancti Hieronymi Stridonensis, Sanctae Romanae Ecclesiae Presbyteri Cardinalis Epistolae In Tres Libros distributae

Hieronymus, Sophronius Eusebius

Coloniae Agrippinae, 1674

XV. [i.e. XIII.] Ad Rusticum monachum. Nihil Christiano.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37862

XV. Hieronymus Rustico Gallo monacho &
 so adolescenti. Huic scribit de vita & officio
 chorum, omniumque mundum verè con-
 mnera & Christianè philosophari
 cupientium.

Nihil Christiano felicius, cui promittuntur
 regna cœlorum. Nihil laboriosius, quæ-
 tidie de vita periclitatur. Nihil fortius, qui
 cit diabolum. Nihil imbecilius, qui à carne
 peratur. Utriusque rei exempla sunt plurima.
 tro credit in cruce, & statim meretur audire:
 men dico tibi, hodie mecum eris in paradiso.
 das de Apostolatûs fastigio in perditionis tartarum
 labitur: & nec familiaritate convivij, nec
 tinctione buccellæ, nec osculi gratia frangitur
 ne quasi hominem tradat, quem filium Dei no-
 rat. Quid Samaritanâ vilis? non solum ipsa
 didit, & post sex viros unum invenit Dominum.
 Messiamque cognovit ad fontem, quem in tem-
 plo Judæorum populus ignorabat: sed author
 salutis multorum, & Apostolis ementibus cibum
 esurientem reficit, lassumque sustentat. Quid Sa-
 lomone sapientius? attamen infataatur amoribus
 mulierum. Hæc dicimus, ut primâ te, fili Rustice,
 fronte doceamus magna cœpisse, excelsa sectari
 adolescentiæ, imò pubertatis incentiva calcantem:
 perfectæ quidem ætatis gradum scandere,
 sed lubricum iter, per quod ingrederis: nec tan-
 tum sequi gloriæ post victoriam, quantum igno-
 minæ post ruinam. Non mihi nunc per virtu-
 tum prata ducendus est rivulus: nec laborandum

Luc. 23.

Act. 1.

Mat. 26.

Ioan. 13.

Ioan. 4.

3. Reg. 4.

3. Reg. 11.

ut ostendam tibi variorum pulchritudinem flo-
rum: quid in se lilia habeant puritatis: quid rosa
verecundiae possideat: quid violae purpura pro-
mittat in regno: quid rutilantium spondeat pi-
ctura gemmarum. Jam enim propitio Deo, *Luc. 9.*
iam tenes: jam in tectum atque solarium cum *Matt. 23.*
Petro Apostolo conscendisti. Totum quod ap-
prehensam manu insinuare tibi cupio, quod qua-
si doctus nauta post multa naufragia, rudem co-
nor instruere vectorem, illud est, ut in quo litto-
re pudicitiae pirata sit noveris, ubi charybdis & *In medijs*
radix omnium malorum avaritia, ubi Scyllae ob- *hostium*
tretratorum canes, de quibus Apostolus loqui- *periculis*
tur: Ne mordentes invicem, mutuo consumami- *vivitur.*
ni: quomodo in media tranquillitate securi, Ly- *Gal. 5.*
bicis interdum vitiorum syrtribus obruamur:
quid venenatorum animantium, desertum hujus
seculi nutriat. NAVIGANTES rubrum mare,
in quo optandum nobis, ut verus Pharaon cum *Exod. 14.*
suo mergatur exercitu, multis difficultatibus ac
periculis ad urbem maximam perveniunt. Utro-
que in litore gentes vagae, imò belluae habitant
ferocissimae. Semper solliciti, semper armati to-
tius anni vehunt cibaria. Latentibus saxis vadis-
que durissimis plena sunt omnia, ita ut specula-
tor & doctor in summa mali arbore sedeat, &
inde regendae & circumflectendae navis dictata
praedicet. Felix cursus est, si post sex menses su-
pradictae urbis portum teneant, à quo se aperire
incipit Oceanus, per quem vix anno perpetuo ad
Indiam pervenitur, & ad Gangem fluvium *Ges. 2.*
(quem Phison sancta scriptura commemorat) qui
circuit totam terram Evilath, & multa genera
pigmen-

pigmentorum de paradisi dicitur fonte evehere. Ubi nascitur carbunculus & smaragdus, & margarita candentia, & uniones, quibus nobilium geminarum ardet ambitio, montesque aurei, quos adire propter gryphas & dracones, & immensarum corporum monstra hominibus impossibilia est, ut ostendatur nobis, quales custodes habet avaritia. Quorsum ista? Perspicuum est, sine negotiatores seculi tanta sustinent, ut ad incerta perveniant perituraeque divitias, & servant cum animae discrimine quae multis periculis quaeque runc: quid Christi negotiatori faciendum est, qui venditis omnibus, quaerit pretiosissimam margaritam: qui totis substantiae suae opibus emit agrum, in quo reperiat thesaurum, quem necesse est effodere, nec latro possit auferre? Tu Vnao monachus esse vis, non videri, habeto curam non rei familiaris, cui renuntiando hoc esse ceperis, sed animae tuae. Sordes vestium, candida mentis indicia sint: vilis tunica contemptum seculi probet, ita duntaxat, ne animus tumeat, ne habitus sermoque dissentiant. Balnearum fomenta non quaeras, qui calorem corporis jejuniorum refrigerare cupis extinguere. Quae & ipsa moderata sunt, ne nimia debilitent stomachum, & majorem perfectionem poscentia erumpant in cruditatem, quae parens libidinum est. Modicus ac temperatus cibis & carni & animae utilis est. Matrem ita vitade, ne per illam alias videre cogaris, quarum vultus cordi tuo haereant, & tacitum vivat subpectore vulnus. Ancillas, quae illi in obsequio sunt, tibi scias esse in insidijs: quanto vilior earum conditio, tanto facilior ruina est. Et Joannes Baptista

Matt. 13.

Ibidem.

Matth. 6.

Primum

praecipit

monachis

observandum.

Vestes.

Balnea.

Jejunia.

Cruditudo.

Eccl. 31.

Eccl. 31.

Eccl. 31.

Eccl. 31.

Eccl. 31.

Eccl. 31.

Eccl. 31.

Eccl. 31.

Eccl. 31.

Eccl. 31.

Eccl. 31.

Eccl. 31.

Eccl. 31.

Eccl. 31.

Eccl. 31.

Eccl. 31.

Eccl. 31.

Eccl. 31.

Eccl. 31.

Eccl. 31.

Eccl. 31.

Eccl. 31.

Eccl. 31.

Eccl. 31.

Eccl. 31.

Eccl. 31.

Eccl. 31.

Eccl. 31.

Eccl. 31.

Eccl. 31.

Eccl. 31.

Eccl. 31.

Eccl. 31.

matrem sanctam habuit, pontificisque filius erat: *vitanda*
 & tamen nec matris affectu, nec patris opibus vin- *Ioannes*
 cebatur, ut in domo parentum cum periculo vi- *Baptista.*
 veret castitatis. Vivebat in eremo, & oculis de- *Luc. 1.*
 siderantibus Christum, nihil aliud dignabatur as- *Matt. 3.*
 piciere. Vestis aspera, zona pellicea, cibus locu- *Filij Pro-*
 sta, melque sylvestre: omnia virtuti & continen- *phetarū.*
 tiæ preparata. Filij prophetarum (quos mona- *4. Reg. 6.*
 chos in veteri legimus testamento) ædificabant *4. Reg. 4.*
 sibi casulas prope fluentia Jordanis, & turbis ur- *Cellula.*
 bium derelictis, polentâ & herbis a gregebus victi- *Studia.*
 tabant. Quamdiu in patria tua es habeto cellulam *Matt. 5.*
 pro paradiso, varia scripturarum poma decerpe: *ibidem.*
 his utere delicijs, harum fruiere complexu. Si *Job. 25.*
 scandalizat te oculus, pes, manus tua, projice ea. *Job. 7.*
 NULLI parcas, ut soli parcas animæ. Qui viderit *Esa. 34.*
 (inquit Dominus) mulierem ad concupiscendum *Ge. 3.*
 eam, jam mœchatus est eam in corde suo. Quis *Pauli cō*
 gloriabitur castum se habere cor? Astra non sunt *carne pig-*
 munda in conspectu Domini: quanto minus ho- *na.*
 mines, quorum vita tentatio est? Væ nobis, qui *1. Cor. 9.*
 quoties concupiscimus, toties fornicamur. In- *Rom 7.*
 ebriatus est, inquit, gladius meus in cœlo, mul- *Prov.*
 to amplius in terra, quæ spinas & tribulos gene-
 rat. Vas electionis, in cujus ore Christus reso-
 nat, macerat corpus suum, & subjicit servituti?
 & tamen cernit naturalem carnis ardorem suæ
 repugnare sententiæ, ut quod non vult, hoc age-
 re compellatur: & quasi vim patiens, vociferatur
 & dixit: Miser ego homo, quis me liberabit de
 corpore mortis hujus? Et tu te arbitraris absq; la-
 plu & vulnere posse transire: nisi omni custodiâ
 servaveris cor tuum, & cum Salvatore dixeris:

K

Ma-

Matt. 12. Mater mea & fratres mei hi sunt, qui faciunt voluntatem patris mei? Crudelitas ista pietas est. Videris quid alii sentiant (unusquisque enim suo

Tertius in sensu ducitur) *MHI* oppidum carcer, & solitudo
cenobio, paradisus est. Quid desideramus urbium frequentiam, qui de singularitate censetur? Moyses ut
quàm op- praeesset populo Iudaeorum, quadraginta annis
pido vi- eruditur in eremo: pastor ovium, hominum factus
viur. est pastor. Apostoli de piscatione lacus Genetza-
Exod. 3. reth ad piscationem hominum transferunt.

Luc. 5. Tunc habentes Patrem, rete, naviculam, sequuntur Dominum, protinus omnia reliquerunt, portantes
Matt. 16. quotidie crucem suam, & ne virgam quidem
Luc. 9. in manu habentes. Hoc dico, ut etiam si clericatus te titillat desiderium, discas quod possis docere, & rationabilem hostiam offeras Christo. Na-

Rom. 12. MILES antequam tyro, ne prius magister sis, antequam discipulus. Non est humilitatis mea, neque mensura iudicare de clericis, & de ministris Ecclesiarum sinistram quippiam dicere. Habeant illi ordinem & gradum suum: quem si tenueris, quomodo tibi in eo vivendum sit, editus ad Nepotianum liber docere te poterit. Nunc Monachi incunabula moresque discutimus; & eius monachi, qui liberalibus studiis eruditus in adolescentia, jugum Christi collo suo imposuit. Primumque tractandum est, utrum solus, an cum alijs in monasterio vivere debeas. Mihi placeat, ut habeas sanctorum contubernium, nec ipse te alijs doceas, & absque doctore ingrediaris viam, quam nunquam ingressus es, statimque tibi partem alteram declinandam sit, & errori pateas, Non plus aut minus ambules, quam necesse est.

De viris clericorum tacendū.

Prestat monachū suū alijs quam solus vivere.

Prestat alijs quam solus vivere.

Prestat alijs quam solus vivere.

Prestat alijs quam solus vivere.

Prestat alijs quam solus vivere.

Prestat alijs quam solus vivere.

Prestat alijs quam solus vivere.

Prestat alijs quam solus vivere.

Prestat alijs quam solus vivere.

ne currens lasseris, moramque faciens obdormias. In solitudine cito subrepat superbia. Et si parumper jejuna verit, hominemque non viderit, putat se alicujus esse momenti: oblitusque sui, unde quò venerit, intus corde, lingua fors vagatur. Judicat contra Apostoli voluntatem alienos servos: quò gula poposcerit, porrigit manum: dormit quantum voluerit, facit quod voluerit, nullum veretur, omnes se inferiores putat, crebrisque in urbibus, quàm in cellula est: & inter fratres simulat verecundiam, qui platearum turbis colliditur. Quid igitur? Solitariam vitam reprehendimus? Minime quippe quam sæpè laudavimus. Sed de ludo monasteriorum hujuscemodi volumus egredi milites, quo eremi dura rudimenta non terreant, qui specimen conversationis suæ multo tempore dederint, qui omnium fuerint minimi, ut primi omnium fierent, quos nec esuries aliquando, nec saturitas superavit, qui paupertate latantur: quorum habitus, sermo, vultus, incessus, doctrina virtutum est: qui nesciunt secundum quosdam ineptos homines demonum pugnantium contra se portenta confingere, ut apud imperitos & vulgi homines, miraculum sui faciant, & exinde lucra sectentur. Vidimus nuper, & planximus, Cæsi opes unius morte deprehensas, urbisque stipes, quasi in usus pauperum congregatas, stirpi & posteris derelictas. Tunc ferum, quod latebat in profundo, supernata vit aqua, & inter palmarum arbores myrrha amaritudo monstrata est. Nec mirum: talem & socium & magistrum habuit, qui egentium famem suas fecit esse divitias, & miseris derelicta, in suam reservavit miseriam.

Rom. 140

Luce. 22.

4. Reg. 6.

K 2

Quo-

*I Reg. 25.
Luc. 12.*

Pio.

*Pertur-
bationes
mentis,*

*Vicandū
operi, non
otandū
monacho.
I. Cor. 9.*

*Ex. 1.
Georg.
Virgil.*

Quorum clamor tandem pervenit ad cœlum, & patientissimas Dei vicit aures: ut missus Angelus pessimus Nabal Carmelio diceret: Scilicet, hac nocte auferent animam tuam à te: quæ autem præparasti, cujus erunt? Volo ergo te & propter causas, quas supra exposui, non habitare cum matre, & præcipue ne aut offerentem delicatos cibos renuendo contristes, aut si acceperis, oleum igni adjicias: & inter frequentiam puellarum per diem videas, quod noctibus cogites. Nunquam de manu & oculis tuis recedat liber: psalterium discatur ad verbum. oratio sine intermissione vigil sensus, nec vanis cogitationibus patens. Corpus pariter & animus tendatur ad Dominum. Ira vince patientiâ. A M A scientiam scripturarum, & carnis vitia non amabis. Nec yacet mentis tua varijs perturbationibus. Quæ si pectori insederint, dominabuntur tui, & te deducunt ad delictum maximum. FACITO aliquid operis, ut semper diabolus inveniatur occupatum. Si Apostoli habentes potestatem de Evangelio vivere, laborabant manibus suis, ne quem gravarent: & alijs tribuebant refrigeria, quorum pro spiritualibus debebant metere carnalia, cur tu in usus tuos cultura non præpares? Vel fiscellam texe junco, vel canistrū lentis plecte viminibus: sarriatur humus, areolæ a quo limite dividantur. In quibus cum olerum jacta fuerint semina, vel plantæ per ordinem positæ, aquæ ducantur irrigua, ut pulcherrimorum versuum spectator assistas. Ecce supercilio clivoli tramitis undam elicit, illa cadens riuicula per lævia murmur saxa ciet, scatebrisque avertentia temperat arva. Inferantur ergo instructio

sa arbores vel gemmis, vel furculis, ut parvo post
 tempore laboris tui dulcia poma decerpas. Apum
 fabricare alvearia, ad quas te mittunt Salomonis
 proverbia, & monasteriorum ordinem ac regiam
 disciplinam in parvis dicere corporibus. Texantur
 & lina capiendis piscibus: scribantur & libri, ut &
 manus operetur cibos, & anima lectione sature-
 tur. In desiderijs est omnis otiosus. **ÆGYPTIO-**
RUM monasteria hunc morem tenent, ut nullum
 absque opere ac labore suscipiant, non tam pro-
 pter victus necessitatem, quam propter animæ
 salutem. Ne vagetur perniciosis cogitationibus
 mens, & instar fornicantis Hierusalem, omni
 transeunti divaricet pedes suos. Cum essim ju-
 venis, & solitudinis me deserta vallarent, incen-
 tiva vitiorum ardoremque naturæ ferre non po-
 teram: quem cum crebris jejunijs frangerem,
 mens tamen his cogitationibus æstuabat. Ad
 quædam edomandam eisdem fratri, qui ex Hebrais
 crediderat, me in disciplinam dedi, ut post Quin-
 tiliani acumina, Ciceronis fluxuos, gravitatem-
 que Frontonis, & lenitatem Plinij, alphabetum di-
 scerem, & stridentia anhelantiaque verba medi-
 tarer. Quid ibi laboris insumpserim, quid susti-
 nuerim difficultatis: quoties desperaverim,
 quotiesque cessaverim, & contentione di-
 scendi rursus inceperim, testis est conscientia
 tam mea, qui passus sum, quam eorum,
 qui mecum duxerunt vitam. Et gratias ago Do-
 mino, quod de amaro semine literarum dulces
 fructus *carpo. Dicam & aliud, quod in Ægy-
 pto viderim. Græcus adolescens erat in cæno-
 bio, qui nullâ abstinentiâ, nullâ operis magnitu-
 dine

*Ezec. 16
 Prima
 tentatio-
 nes Hie-
 ron. in
 eremo.*

** capio.
 Exemplū
 de vineæ.*

*de carnis
stidine.*

dine flammam poterat carnis extinguere. Hinc
periclitantem pater monasterij hâc arte servavit.
Imperat cuidam viro gravi, ut iurgijs atque con-
vitijs infectaretur hominem, & post irrogatas in-
urias primus veniret ad querimoniam. Vocati
testes pro eo loquebantur, qui contumeliam fece-
rat. Flere ille contra mendacium. Nihil aliud
credere veritati: solus pater defensionem suam
callidè opponere: ne abundantiori absorberetur
tristitiâ. Quid multa? Ita annus ductus est. Quo
expleto interrogatus adolescens super cogitatio-
nibus pristinis. an adhuc aliquid molestiæ sustine-
ret. PAPA, inquit: vivere mihi non licet, & for-
nicari libeat? Hic si solus fuisset, quo ad iutores su-
perasset? Philosophi seculi solent amorem vete-
rem amore novo, quasi clavum clavo expellere.
Quod & Assæro Regi septem Principes fecere
Persarum, ut Vasthi Reginae desiderium, aliarum
puellarum amore compescerent. Illi vitium vitio
peccatum peccato medicantur: nos amore virtu-
tum vitia superemus. Declina, ait, à malo, & fac
bonum: inquire pacem, & persequere eam. Nisi
oderimus malum, bonum amare non possumus.
Quin potius faciendum est bonum, ut decline-
mus à malo. Pax quærenda, ut bella fugiamus.
Nec sufficit eam quærere, nisi inventam fugien-
temque omni studio persequamur, quæ exuperat
omnem sensum: in qua habitatio Dei est, dicente
Propheta: Et factus est in pace locus ejus. Pulchre
que pacis persequutio dicitur, juxta illud Aposto-
li: Hospitalitatem persequentes. ut non levi cita-
toque sermone, & (ut ita loquar) summis labijs
hospites invitemus: sed toto mentis ardore tenea-
mus,

*Philoso-
phi.*

Esth. 2.

Herodotus

Josephus

antiq. lu-

dan. lib.

und.

cap. 6.

Ps. 33.

Phil. 4.

Ps. 75.

Rom. 12.

mus, quasi afferentes secum de lucro nostro atque compendio. **N**ULLA ars absque magistro discitur. Etiam muta animalia & ferarum greges duces sequuntur suos. In * avibus principes sunt. Grues unam sequuntur ordine literato. Imperator unus. Judex unus provinciae. Roma ut condita est, duos fratres simul habere Reges non potuit, & parricidio dedicatur. In Rebecca utero, Esau & Jacob bella gesserunt. Singuli Ecclesiarum Episcopi, singuli Archipresbyteri, singuli Archidiaconi, & omnis ordo Ecclesiasticus suis rectoribus nititur. In navi unus gubernator: in domo unus dominus: in quovis grandi exercitu unus signum expectatur: & ne plura replicando fastidium legenti faciam, per haec omnia ad illud tendit oratio, ut doceam te non tuo arbitrio dimittendum, sed vivere in monasterio sub unius disciplina patris consortioq; multorum: ut ab illo discas humilitatem, ab alio patientiam: hic te silentium, ille doceat mansuetudinem. **N**ON FACIAS quod vis, comedas quod juberis, habeas quantum acceperis, vestiarius quod acceperis, operis tui pensum persolvas: subiciaris cui non vis, lassus ad stratum venias, ambulansque dormites, & necdum expleto somno surgere compellaris. Dicas tu plalum in ordine, in quo non dulcedo vocis, sed mentis affectus quaeritur, dicente Apostolo: Psallam spiritu, psallam & mente. Et: Cantantes in cordibus vestris. Legerat enim esse praecipuum. Psallite sapienter. Servias fratribus, hospitem laevos pedes, passus injuriam taceas. **P**RAEPOSITUM monasterij, timeas ut dominum, diligas ut patrem. Credas tibi salutare quicquid ille

K 4

præ-

Monachus vivat sub obedientia.

**api bus. Opus rectoris principis in omni societate. Gen. 29.*

Propriam voluntatem abneganda Monacho.

1. Cor. 4. Ephes. 5. Ps. 46.

Simplex obedientiam

*via ser-
vanda.*

præceperit: nec de majoris sententia iudices, sed
ius officij est obedire, & implere quæ iussa sunt.
dicente Moyse: Audi Israel, & tace. Tantis oc-
cupatus negotijs, nullis vacabis cogitationibus.
& dum ab alio transis ad aliud, opusque succo-
dit operi, illud solum mente retinebis, quod age-
re compelleris. Vidi ego quosdam, qui postquam
renuntiavere seculo, vestimentis duntaxat & vo-
cis professione, non rebus, nihil de pristina con-
versatione mutarunt. Res familiaris magis aucta,
quàm imminuta. Tibi, cum in monasterio sus-
sisteris, hæc facere non licebit: & inolescente paulu-
tim consuetudine, quod primum cogebaris, ve-
le incipies: & delectabit te labor tuus, oblitusque
præteritorum, semper priora sectaberis, neque
quam considerans, quid alij mali faciant; sed
boni tamen facere debeas. NE QUÆ vero peccati
tium ducaris multitudine, & te pereuntium tur-
ba sollicitè, ut tacitus cogites: Quid ergo om-
nes peribunt, qui in urbibus habitant? Ecce
illi fruuntur suis rebus, ministrant Ecclesijs, ac-
cunt balneas, unguenta non spernunt: & tamen
in omni flore versantur. Ad quod & ante respon-
di, & nunc breviter respondebo, me in presenti
opusculo non de clericis disputare, sed mona-
chum instituere. Sancti sunt clerici, & omnium
vita laudabilis. Ita ergo age, & vive in monaste-
rio, ut clericus esse merearis, & adolescentiam
tuam nullâ sordè commacules, ut ad altare Chri-
sti quasi de thalamo virgo procedas, & habeas de-
foris bonum testimonium, fœminaque nomen
tuum non noverint, & vulgum nesciant. Cùm ad
per

Phil. 3.

*Non cu-
rasti
peccati-
um
multitu-
dine.*

perfectam ætatem veneris (si tamen vita comes fuerit) & te vel populus, vel pontifex civitatis in clericum elegerit, agito quæ clerici sunt, & inter ipsos sectare meliores : QUIA in omni conditione & gradu optimis mixta sunt pessima. Ne ad scribendum citò proficias, & levi ducaris infaniâ. Multo tempore discere quod doceas. Ne credas laudatoribus tuis : imò irrisoribus aurem ne libenter accomodes : qui cum te adulationibus foverint, & quodammodo impotem mentis effecerint, si subito respexeris, aut ciconiarum deprehendes post te colla curvari, aut manu aunculas agitari a fini, aut æstuantem canis proterendi linguam. NULLI detrahas, nec in eo te sanctum putes, si cæteros laceres. Accusamus sæpè quod facimus, & contra nosmetipsos disertî, in nostra vitia invehimur, muti de eloquentibus judicantes. Nunquam ergo tales videas, nec hujusmodi hominibus appliceris : nec declines cor tuum in verba malitiæ, & audias. Sedens adversus statem tuam loquebaris, & adversus filium matris tuæ ponebas scandalum. Et iterum. Filij hominum : dentes eorum arma & sagittæ. Et alibi : Molliti sunt sermones ejus super oleum, & ipsi sunt jacula. Et apertius in Ecclesiaste : Sicut mordet serpens in silentio, sic qui fratri suo occultò detrahit. Sed dices : Ipse non derraho, alijs loquentibus facere quid possum ? Ad excusandas excusationes in peccatis ista prætendimus. Christus arte non deluditur Nequaquã mea, sed Apostoli sententia est : Nolite errare Deus non irridetur. Ille in corde, nos videmus in facie. Salo-

L 5

mon

Non ambrosianum munus docendi vel scribendi.

Contra detractionem.

Pf. 49.

Pf. 56.

Pf. 54.

Ecc. 10.

Non multum di obrectatores.

Gal. 6.

1. Reg. 16.

- Prov. 25.* non loquitur in Proverbijs: Ventus aquilo dissipat nubes, & vultus tristis linguas detrahentium. Sicut enim sagitta si mittatur contra duram materiam, nonnunquam in mittentem revertitur, & vulnerat vulnerantem, illudque completur: *Faciunt in arcum pravum.* Et alibi: Qui mittit in altum lapidem, recidet in caput eius: ita detractor cum tristem faciem viderit audientis, imò ne audientis quidem, sed obturantis aures suas, ne audiat iudicium sanguinis, illicò conticescit, pallet vultus, hærent labia, saliva siccatur. Unde idem *Prov. 24.* vir sapiens: Cum detractoribus, inquit, ne miscearis, quoniam repente veniet perditio eorum, & ruinam utriusque quis novit? tam scilicet eius qui loquitur, quam illius qui audit loquentem. **VERITAS** angulos non amat, nec querit susurrone. *1. Tim. 5.* Adversum presbyterum accusationem citò ne receperis. Peccantem autem coram omnibus argue, ut ceteri metum habeant. Non est facile de provecta ætate credendum, quam & vita præterita defendit, & honorat vocabulum dignitatis. Verum quia homines sumus, & interdum contra annorum maturitatem puerorum vitijs labimur, si me vis corrigi delinquentem, aperte increpa: tantum ne occultè mordeas. Corripiet me iustus in misericordia & increpabit me: oleum autem peccatoris non impinguet caput meum. Præcepit Dominus peccantes in os argui debere secreto, & adhibito teste: & si audire noluerint, referri ad Ecclesiam, habendosque in malum quasi pertinaces, ethnicos & publicanos. Hæc expressius lo-

quor, ut adolescentem meum & iniquum & au-
 rium prurigne liberent: & renatum in Christo, *Ephes. 5.*
 sine ruga & macula quasi pudicam virginem ex- *2 Cor. 11.*
 hibeam, sanctumque tam mente, quam corpore. *1 Cor. 7.*
 ne solo nomine gloriatur, & absque oleo bono-
 rum operum, extincta lampade, excludatur a *Matt. 25.*
 sponso. Habes ibi sanctum doctissimumque Pon-
 tificem Proculum, qui viva & presenti voce no- *Proculus*
 stras schedulas superet, quotidianisque tractati-
 bus iter tuum dirigat: nec patiat te in partem
 alteram declinando, viam relinquere regiam.
 UTINAM quod renuntiamus seculo, volunta- *Renuntia-*
 tis sit, non necessitatis: & paupertas habeat expe- *tio volu-*
 dita gloriam, non illata cruciatum. Caterum jux- *taria.*
 ta miseria hujus temporis, & ubique gladios
 ferientes, satis dives est qui pane non indiget:
 nimium potens, qui servire non cogitur. San-
 ctus Exuperius Tolosæ Episcopus, vidua Sarc- *Exuperij*
 pentis imitator, esuriens pascit alios: & ore pal- *hospitabi-*
 lente jejunijs fame torquetur aliena omnemque *tas.*
 substantiam Christi visceribus erogavit. Hujus è *3. Reg. 17.*
 vicino sectare vettigia: aut si perfecta desideras,
 cum Abraham de patria tua, & cognatione *Gen. 12.*
 tua, & perge quò nescis. Si habes substantiam, *Heb. 11.*
 vende, & da pauperibus. Si non habes, grandi *Pauper-*
 onere liberatus es. NUDUM Christum nu- *tatu con-*
 dus sequere. Durum, grande, diffi- *siliam.*
 cile, sed magna sunt præmia. *Matt. 19.*